

ghedeon coca

poeme

Cluj-Napoca, 2022

Mărturisorii: Ghedeon Coca

„Ghedeon Coca. S-a născut în luna Septembrie (26 septembrie) 1908, în comuna Volovăț (jud. Rădăuți). Cele dintâi șase clase de liceu le-a făcut la Rădăuți. A terminat liceul la Cluj („Gheorghe Barițiu“). Tot acolo și-a luat bacalaureatul în anul 1928. A făcut un an la Academia de înalte studii comerciale din București. Studiază dreptul la Iași (unde și-a luat licența în 1936 – n.r.).

A debutat la revista „Muguri“ din Rădăuți. Prima sa poezie apărută în „Junimea literară“ a fost „Popas“. I s-au publicat numeroase poeme în foiletonul ziarului „Glasul Bucovinei“, în „Răboj“ (București) și în „Ecolul“ (București). Pregătește un ciclu de poeme, „Peisagii rustice“ („Junimea literară, nr. 1-6/1932, p. 236).

Ghedeon Coca, „sufletul îngenunchiat de drum“ a fost funcționar, cariera lui începând la Storojineț și încheindu-se, după ce funcționarul „îmbătrânește tăcere“, la Rădăuți, în 1976. A publicat cărțile de poezie „Confesiuni adolescente“ (Cernăuți, 1937) și „Alge“ (Cernăuți, 1938), într-o „tăcere de moarte“, apoi, când „deasupra un vaier s-a frânt“, a preferat tăcerea și anonimatul, deși „își scrie poemul / pe hârtii de pământ“.

Marcată de nostalgia depărtării („și năvălesc ca șerpii la vale străzi lucioase, / și iar se-ntorc spre mine, și plec cu ele. Unde?” sau „spre undeva departe duc drumuri lungi, duioase”), poezia lui Ghedeon Coca, frumoasă, delicată și aproape vizualizantă, „și depănând din urmă lăuntrică durere”, are o cumițenie a spiritului și o disciplină a cuvântului care subjugă.

Popas

În care vreme m-am oprit nu știu,
din stâncă singur mi-am făcut jăratec
și-n vatra mea ard visele târziu;
cum mă frământ în noapte singuratec...

Aș vrea să-ncep din nou, cu nou avânt,
dar zările sunt ferecate,
și-n două parcă cerul greu s-a frânt
și a căzut imens cavou pe sate.

*(Junimea Literară, An 21,
Nr. 1-6, 1931, p. 157)*

Copilăria

Copilăria dură ca nordicul ținut,
măcar atât de mică, dar fără nici o bucurie,
se duse ca o seară pe drumul nebătut
ca niciodată iară în viața-mi să revie.

Și-n mina asta din zi în zi mai mare,
și depănând din urmă lăuntrică durere,
pășind pe aspră stradă, îmbătrânesc tăcere,
îmi văd pe ziduri umbra: macabră-nfățișare.

(Junimea literară, nr. 1-6/1932, p. 236)

Miraj

Copacul in curata mea visare
din seară frunza verde și-a deschis;
și în adâncă, întâia lui uitare –
ce nins în jur incomparabil vis.

Și viața mică-ntâia oară-i marc.
S-a făurit în jur de nu știu unde:
și varsă curcubeie-n ape clare
mirajul zării în albastre unde.

Să nu dispari în țarini de lumină,
pe drum neclar în șerpuire vie,
mă tem s-ating pământul de hermină,
mă tem să-ntind și mâna albă ție.

(*Junimea Literară*, An 21,
Nr. 7-12, 1932, p. 237)

Însemnări pe un caiet

Înflori în pisc de cer mănunchi de stele,
dar satului, în care dorm de-aseară,
case albe cu ferești fără perdele,
cum de obicei la noi, la țară.

Fuior de vânt un câine-n lanț trezi:
pe valea satului lătrat e oare?
decodată că în noapte s-auzi
ca un oftat de tânăr om ce moare.

O ușă-nchisă. Fără foc în vatră.
Cenușă răscolită de priviri...
Și în caietul meu însemn ca-n piatră
vreo câteva trezite amintiri.

*(Junimea Literară, An 21,
Nr. 7-12, 1932, p. 237)*

Oraș

Îmi pare noaptea mea urbană un cavou;
un semi-obscur de felinare infernale;
și iar aș vrea s-opresc duiumul meu de cai
în liniști de mormânt, albastre, matinale.

În tâmplă nu se urcă zbugiumul de jos,
și îmi închide geamul mâna nopții rece;
mă tem de înnoptările târzii, că dor,
mă tem de pasu-ntârziat pe stradă rece.

Ai stors din mine sânge mult și sânge tânăr;
oraș, m-ai rechemat în larma ta de gheață,
cu ură mi-ai strivit sub pleoapa ta de fier
din viața mea cea mai frumoasa dimineată.

(*Junimea Literară*, An 21,
Nr. 7-12, 1932, p. 237)

Rămas bun

Rămas bun, casă cu prispele de lut,
pe care am dormit noaptea de atâtea ori,
când ardeau luminile stelelor – surori –
pe streșina cu fruntea lăsată spre trecut!

Eu plec, de-acum, departe, într-un oraș
să-mi caut o slujbă la stat sau la comună
și singură te las să fii – sub lună
și sub cerul rotund și alb ca un răvaș.

Voi avea bani și haine frumoase
și mă voi plimba prin parcuri splendide;
hai, poartă săracă, te deschide
să mă cuprindă vitrinele cu lumini de mătase.

Ogradă cu bălării, rămâi cu bine
și tu, fântână cu ciutura plină de ani
învelită în licheni gălbui ca niște bani
și care pândești răsăritul soarelui pe coline,

dimineața, când s-aprinde pădurea
și fumează spre cer de parcă-ar fi o jertfă sfântă
a pământului umed care suferă și cântă
când îi taie fructul coasa și securea.

Rămas bun, viață săracă și sat bătrân
în care mi-am îngropat copilăria blajină,
și tu, răscolită de toamne grădină,
că eu mă duc în oraș cum a-i merge la stăpân:

să fiu slujbaș, să lucrez pentru țară,
să-mi zică oamenii domn și să fiu
un scriitor de dosare cu gândul pustiu
de dimineață și până în târziu de seară.

(*Revista Bucovinei*, nr. 8/1943, p. 384)

Minoră

Cerul azi e-atât de-aproape
în lumina lui de stea,
că-i proptit de streșini parcă
și proptit pe mâna mea.

Și seninul lui de gheață
e un șipot de ureche;
și în șipot e-o baladă,
o baladă tare veche.

Parcă un copil odată
cerul încercând să-l suie
l-a-necat seninul rece
și nici azi copilul nu e.

Chipul lui e-atât de-aproape
în lumina lui de stea,
că aștept în geam să bată
mâna lui cu mâna mea.

(Zaharia, E. Ar., *Antologie rădăuțeană*,
Cernăuți 1943, p. 37)

Liniște pe gând

Privind în urmă, în al lumii fund
rămân ades cu gândul atârnat
în golul cu-un ocean nemăsurat,
departe mult de globul meu rotund.

Străbat mereu genuni după genuni
și tot în altă noapte grea ajung;
mi-i strigătul zadarnic mai prelung
și mult lăsat în urmă de furtuni.

Nu-i nici corabie și nici catarg,
nici Carul Mare să se lase-n mări,
nici cruci, nici morți, să ardă lumânări,
nu-i șes să i se poată spune larg.

De-a pururi să se nască doar osânde
pe care să le ducă rob cu rob –
Trudit, din mii de globuri prind un glob
și-arunc cu el în goluri fumegânde.

Dar iată, mă prăvăl și eu în rând
cu toată goana lumilor din jur;
și cât n-aș da pentr-o boccea de-azur
și pentr-o streășină de liniște pe gând.

(*Revista Bucovinei*, nr. 9/1943, p. 414)

Preumblare nocturnă

Zbor negru peste lume în trecere de ore...
Secundele rămase să-mi bată surd în tâmples,
le știu, ci vin din turnuri înalte, solitare,
și parcă-aștept ceva acum să se întâmple

Pe treptele dărâmate de-atâta umbră neagră,
în alte vremuri parcă stă gândul meu să plece.
În zarea ca și fumul abia se vede, mică,
o stea, doar numai una, tremurătoare, rece.

Mă înconjură umbre ascunse în unghere
și năvălesc ca șerpii la vale străzi lucioase,
și iar se-ntorc spre mine, și plec cu ele. Unde?

Spre undeva departe duc drumuri lungi, duioase.

(Junimea literară, nr. 1-3/1933, p. 32)

Rustică

Amurgul urcă stânci cu brațele de sânge;
pe șes verzi ciuturi zăvorite de fântâni.
Din arcul cerului ce peste câmp se frânge
cresc liniști străvezii și-adorm pe albe mâini.

Spre un adânc de zodii, o cumpănă se pleacă
și-un gând, să ispitească izvoru-n rădăcini;
secerătorii trec și tot au să mai treacă
cât drumul s-o vedea în seară și lumini.

Încet sonore zări în gol se depărtează.
În spice melodii de minunat decor.
Privind oglinda asta Domnul se visează
pe calea pământeană un rustic călător.

(*Alfa*, anul 1, no. 1,
octombrie 1933, p. 1)

Peisaj

Cloroticele roze frâng serile pe strune,
pe ape ațipiră tristețile sonore,
cu brațele întinse dorm sălciile nebune,
din trestii iese fumul și suie printre ore.

Adoarme-un fluier liniștit în dans de umbre frânt,
amurgul se înalță pe inimi ca un val;
o, mâinile de vaier ți s-au pierdut în vânt,
madonele de-o noapte vorbesc în ceasul pal.

*(Alfa, anul 1, no. 1,
octombrie 1933, p. 4)*

Confesiuni adolescente (I)

N-am înțeles povestea biblică,
n-am stat cu îngerii în sfat de seară:
și-n viață n-am iubit nimic mai mult ca doina
cântată simplu-n strune de vioară.

Fântâna-mi oglindi copilăria
trăita melancolic pe aproape
de casa veche cu ferești pe care
își oglindise cerul limpezi ape.

Pe gârle astăzi vânt de toamnă
plăpânde frunze scutură pe jos,
odată am trăit o zi de aur
cu miei albi în soare stând frumos.

(*Înnoirea*, Anul I, nr. 3, 1937, p. 2;
Zaharia, E. Ar., *Antologie rădăuțeană*,
Cernăuți 1943, p. 36)

Confesiuni adolescente (V)

Aș vrea să cred în pozele de-abecedar
ca un copil naiv din clasele primare; –
să-mi fac din ape cer și din pământ un dar;
cuminte să mă joc și toți să-mi dea iertare.

De-o fi să-mi pierd pământul dur de sub picioare
sau soarele de aur să mi-l pierd în noapte,
să-mi spună tata c-o să-mi cumpere un soare
și un pământ și mama să-l confirme-n șoapte.

Să cred că viața nu se stinge niciodată,
că Dumnezeu e-un moș bătrân, înalt și bun;
și spre biserica spre țarină lăsată,
cuminte, îngerii că trec, duminica pe drum.

(Zaharia, E. Ar., *Antologie rădăuțeană*,
Cernăuți 1943, p. 37)

Confesiuni adolescente (IX)

Mi-i sufletul îngenunchiat de drum
de când îmi cunoscără pașii bezne;
prin râul vremii mele mă strecor
și pietrele din fundul lui mă dor
cum am însângerate gânduri și
însângerate glezne.

Port zarea grea pe umeri și nu pot
să beau azurul apelor din ea
în care au căzut luceferi oboșiți
și dorm îmbrățișați cu veșnicia.

(Junimea literară, nr. 4-6/1933, p. 84)

Confesiuni adolescente (X)

Fântâna în gol a zăcut
și lângă vârsta de foc;
un om adormit lângă lut
își crește blestem și noroc.

E-o tăcere de moarte;
deasupra un vaier s-a frânt;
cineva își scrie poemul
pe hârtii de pământ.

(Junimea literară, nr. 4-6/1933, p. 84)

Poem pentru sfârșit adolescent

Vârsta asta ce se-ncheie
cât de-amară-i numai eu o știu;
vină, ai să treci prin ea ca pe-o alee
de singurătate și pustiu.

Ca nisipul umed sub picioare
curge nesfârșit șirag de zile
și prin sânge tânăr, călătoare
ore cad și gânduri inutile.

Mai privesc odată-n urmă; ceață
se întinde străvezie până
într-un șes de-argint și dimineață
cu înalte cumpeni de fântână.

Uite, trece-ncet copilăria mea,
mai singură ca orișicine;
și te-aștept de unde bucuria
îmi fu dat să nu o vadă nime.

(Streinul, Mircea, *Poeți tineri bucovineni*,
București 1938, p. 40)

Poeme pentru sfârșit adolescent

I

Trosnesc în adânc fântânile.
Să trec în altă vârstă,
să deschid un nou anotimp,
sângele roagă mâinile. I

În palmele serii șuier vremea;
tu ai rămas ca un gând în călimară;
ce-mi pasă când și unde
te voi iubi întâia oară.

Trec singur cu sângele;
batista lunii flutură.
Lângă ușile prin care voi intra
toate semnele vechi se scutură.

II

O Basarabie de metal și singurătate.
Ploaia arc sunetul ciocanelor din mine;
anotimpul bate în cuie serile
pe acoperișul caselor din sate.

Copacii au sucombat în fum.
Norii sunt ca berze călătoare
spre toate cețoasele toamne viitoare,
spre care ne-ntoarcem noi singuri, acum.

Întind mâinile și mâinile gem,
în vânt, ca două cerșetoare.
Orele cad din ceață și blestem
peste acest preludiu de moarte zâmbitoare.

*(Junimea Literară, an 24,
nr. 1, 1935, p. 13)*

Călătorie

Catarge răscolesc cerul ca o vatră
în care e numai tăciunele cărnii și sângele tânăr;
de ceață multă luceferi nu străbat pe umăr
și bolta e prea grea de infinit și piatră.

O pasăre ca setea de necunoscut și etern
cu aurore mă înșeală și cu aparente maluri;
îmi bat din spate anii și amintiri și valuri
și zilele ca pâcle pe goluri se aștern.

Îmi știe ceața mersul prin care umblă meduze
ca prin nisipul umed al stepelor saline;
iată-mă singur și niciodată nu va știe nime
câtă vreme duc pe brațe și cât amar pe buze.

Cad stelele rotunde ca orele-n abis
și ca șopârlele merg serile pe mare;
în față crește-un sfinx ca ultima depărtare
și vânturi mă cuprind în albastre iederi de vis.

Se vor dezlănțui amurguri mari de ceară,
vor porni arbori cu rădăcini de blestem
și va fi totdeauna o zădărnice în poem
și totdeauna o paloare de cânt și de vioară.

(*Frize*, Anul I, No. 5, 1934, p. 7)

Fregata

I

Era-nserarea mării rugăciune
și luna albă prinsă de catarg;
fregata ne ducea-n al vieții larg
mereu împinsă de albastre dune.

Abia desprinși de mal și ne-mpingea
spre sângele străbun din adâncime
vârtejul nesfârșitelor coline,
cu vârfuri albe-n spuma lor de nea.

Stam pe dunetă și visam destinul.
Fosforul algelor ne lumina
singurătățile și inima –
și-nalt catargul ce-ajungea seninul.

Prindea frumoase zâmbete de stea
oglindea sângelui adolescent;
se cobora pe valuri cerul aparent
și spre deserturi largi fregata ne ducea.

II

Mătasa algelor subțiri foșnea
plutirii noastre-n larg de elegii,
și tot mergeam prin aspre vijelii
spre steaua care nu se mai vedea.

Crescuți din azuratele coline
luceferi albi ne sărutau pe buze;
și-adâncuri de blesteme și meduze
ne împingeau în viscol de destine.

Târziul tot mai mare se făcea
și ne bătea în vârste-al mării vânt;
eram departe, tare, de pământ
și-un cer de ceți de cer ne despărțea.

III

Am dat de neguri și catargele
s-au rupt. Și poposiți pe-al mării șes
ne ustura al vieții ne-nțeles
cum ustură destinul algele.

Deasupra noastră zboruri ne-nțelese,
să nu mai poposească niciodată,
în nici o vârstă și pe nici o piatră,
mereu se desfăceau din pâcle dese.

Cu mâinile întinse ne-am rugat
s-ajungem albe zările rotunde,
dar zările se prăbușeau în unde

sub cerul nostru greu încețoșat.

IV

Noi de-am trecut prin lănci de zodii rele
și ne-am supus naufragiului marin,
ni-s rănilile în larguri de senin
și strălucesc alătura de stele.

Spre țărături mari de-nșelăciune
epavele ne duc să poposim,
dar cum am vrea în toate să mai fim –
genunchii ne rămân în rugăciune.

(Streinul, Mircea, *Poeți tineri bucovineni*,
București 1938, p. 40)

Poem

Lance de luceafăr
în perdea străbate,
ca să-ți fie noaptea
albă ca o carte.

În oglinzi de aur.
inimă rămasă,
stele ți-or aduce
liniști de mătăasă;

caută și ghicește
cât e până unde
luna mea de gheață
visul își ascunde

și de ce luceferi
în această pace
gândul mi-l străpung
cu albastre ace.

(Streinul, Mircea, *Poeți tineri bucovineni*,
București 1938, p. 43)

Poem

În seara săracă lumina e uscată.
De-acum ce-ar trebui să nu mai fim?
Copacii-aceștia nu m-au văzut niciodată
și-acum stăm față în față și ne privim.

C-am stat la rădăcina lor, în asfințit
cu inima mea de neguri cutremurată,
că mi-au fost dragi și-am iubit
ei nu mă vor uita niciodată.

Au în fiecare șopot un cuvânt
Și-n brațele lor e iubire;
mă vor purta în frunzele din vânt
și ca pe-un prieten bun, în amintire.

Am fost lângă ei, împreună să fim
măcar o singură seară
și-acum stăm față în față și ne privim
amurgul cum ne duce de subsioara.

(Streinul, Mircea, *Poeți tineri bucovineni*,
București 1938, p. 43)

Poem

Lângă Dumnezeu e numai vreme moartă
și numai amintirea mea e de pământ;
deasupra nopții șarpele lunii mi-o poartă
peste ogoarele țării sub umbrele de vânt.

Unde te voi găsi, frumoasă fecioară,
să duci satul în câmpii de revoltă
și pârâul sângelui ca o vioară
să cânte poemul înalt ca o boltă?

Lângă tinerețea mea nu e nime
numai zile viscolesc peste minutare bolnave;
și singure cresc rănilile în mine
ca stelele de sânge în stepele slave.

(Frize, Anul I, No. 6-7, 1934, p. 1)

Alge

Pădurile de alge în viscol de mărgean
meduzele frământă și visul lor rotund,
robite sărutării albastrului ocean,
în tragica prezență a nopților din fund.

Pe ape de azururi când fluieră catarguri
și scoicile-n adâncuri fac sunetul prelung,
pădurile de alge pornesc încet spre larguri
și madrepori cu suliiți în trupuri le străpung.

Viziuni orizontale și arbori orchestrali
se văd în verzi miragii pe țarmuri aparente;
și cern prin pânza apei luceferi muzicali
șuvițe de lumină pe văi fosforescente.

Și după-ndelungate, acvatice viziuni,
ca după un incendiu, câmpia pare arsă;
și mâni subțiri de alge se prind în rugăciuni
cum visul lor de-a pururi s-a prefăcut în farsă.

(Streinul, Mircea, *Poeți tineri bucovineni*,
București 1938, p. 44)

Poem

Cu fiecare zi eu mor puțin
și cu fiecare zi durerea e mai mică;
sub inima lunii de aur
sunt stele care cad și altele se ridică.

Ascult cu degete de toamnă
cum miază-noaptea bate-n geam;
e-o elegie-n fiecare sunet
și-o elegie fiecare ram.

Cu trene lungi peste ani de tristețe,
prietenă lună, cu ochiul de venin,
sub facla ta de lumină ciudată
cu fiecare zi eu mor câte puțin.

(Zaharia, E. Ar., *Antologie rădăușeană*,
Cernăuți 1943, p. 38)

Poem

Tată, acoperișul casei îmbătrânește
și se lasă tot mai jos:
șindrila-i de fum
și uite, cât de frumos,
mai încolo, peste drum,
câmpul înverzește.

Să ne facem o căsuță de lut
pentru nemurirea noastră,
din țărână și nuiiele;
de-asupra lăicerului cerului
și-un crâng de stele.

Câte amintiri n-or străbate
până la noi în singurătate?
Hai, tată, să-ncepem de azi,
secera lunii ne va tăia
crengi din vârfuri de brazi.

Mâinile tale înfiorate
vor încheaga din trecut
mici cărămizi de lut;
și din bucăți de lumină
ne vom urca mormântul
frumos ca o colină.

(Zaharia, E. Ar., *Antologie rădăuțeană*,
Cernăuți 1943, p. 38)

Poem

Am sufletul ca o floare de câmp
pe care mi-am adus-o între file de carte,
să fie în adevăratul ei veșmânt
de ofilire și moarte.

Acum aud cum minutele ei se scutură
și se lovesc de pereți și perdea,
și tot mai răvășite sunt petalele
răstignite pe litera din cartea mea.

O privesc încordat cum peste filă
creștetul ei încă tânăr și-l îndoaie
și, ca să-i surprind suflarea grea,
aș vrea să fac noapte în odaie.

Să închid cartea aceasta cu zodia,
în care floarea mea din câmp culeasă
s-a scuturat de tot și s-a stins,
singură și departe de livada ei de mătășă.

*(Bucovina Literară, Anul III,
No. 70, 1943 p. 5)*

Păianjenul

Un păianjen mure cât un cui,
ruginindu-și serile și gâtul,
biruind tăcerea și urâtul,
a îmbătrânit în pânza lui.

Am împins lumina, dar îl doare,
Că-nceput să se frământa, și
parcă-i gata de-a se prăbuși,
dar îl tine pânza de picioare.

Și călcând încet pe fire-n sus,
el apare-ncovoiat din spate
cum își duce prin singurătate
anii de unghere și apus.

(*Revista Bucovinei*, Anul II, Nr. 12,
Decembrie 1943, p. 603)

Steaua

Până-n geam coboară anume
să mă strige-ncet pe nume,
să-mi citească tot amarul,
zodia și calendarul.

Cum e mică – un inel –
aș fi vrut-o mai altfel;
stând pe umăr, stând în viață,
ba e caldă, ba de gheață.

În octomvrie, – ea o știe,
că am doruri de câmpie
și de aceea mă tot ia
singur să mă duc cu ea.

(*Revista Bucovinei*, Anul II, Nr. 11,
Noiembrie 1943, p. 548)

Confesiune

Sunt pentru plecarea stelelor spre sud
și pentru mersul lor monoton și clar;
sunt pentru cuvântul „moarte“ spus sincer și crud,
pentru solemnitatea tăcerii și pentru poemul amar.

Identificat cu tristețile din victorii
și cu visul alb al iederii întristate,
anii mei poartă semnul deșartelor glorii
sub suișul lumii durut de singurătate.

Sunt pentru scuturarea orelor în vânt
și pentru călătoria în deșert a serilor;
și să nu se știe bucuria din acest cânt.
Sunt pentru stingerea luminii vrerilor.

*(Junimea Literară, an 24,
nr. 3-4, 1935 p. 97)*

Poeme pentru Tusea

1

Eu nu mai cred în biblica poveste
și nici în imnul lumii călătoare;
e un poem de ceruri foșnitoare
în somnul minți ridicate-a veste.

M-aștern ca pânze străvezii de ceață
Pe-o dunăre de mari singurătăți
și-aștept să mă întorc din alte dăți
dintr-un ținut îndurerat de viață;

și nu cunosc un cântec mățasos
și mai frumos ca toamna viitoare,
în care smălțuita depărtare
va curge peste mine veșnic și duios.

2

M-a strigat singurătatea pe nume
și sângele așteaptă lângă pământ
ca amintirile sau o genune
să-i biciuiască orele în vânt.

Uite, m-aștern ca o liniște de ceară

și nici o nebunie nu începe;
numai lumina mea e amară
ca serile lungi crescute în stepe.

(*Junimea Literară*, an. 22-23, nr. 10-12,
nr. 1-6, 1933-1934, p. 59)

Autumnală

Copacii-s toamna evantaie japoneze
– Pe unde am trecut – umbrare moi și largi;
Alt-dată cum veneai, cu mâinile ce-mi fură dragi,
Vin azi, cu seara, amintiri să mă-mbuneze.

Copacii-s toamna galbene priviri spre moarte;
De unde știi că nu te-aștept și-acum
Cu naiul fără cântec și uitat în fum,
Cu ochii oboseți pe-aceeași veche carte?

În frunze fluieră un vânt în unison;
Ciudate semne-n trunchiuri nalte s-au închis;
În zare-un palmier de nouri s-a deschis, –
Livada cântă sub ferestre monoton.

(*Alfa*, Anul I, no. 2,
noiembrie 1933, p. 7)

Decembre

Apusul își închide fântânele-n Decembre
și nici un drum nu pleacă spre toamne viitoare;
am glezne-nfipite-n seară și anii ca o ploaie
cu ape tulburate de mâini de cerșetoare.

Se roagă înserarea în sângele meu tânăr
Și-mpung pe ceruri plopii în răni deschise-n ceață;
pe geamul vremii scâncet de ore trecătoare.
Decembre își închide ferestrele de gheață.

(*Alfa*, Anul I, no. 3,
decembrie 1933, p. 10)

Istorie

I

Din adânc rădăcini m-au cuprins
ca un sân cald și amar.
De unde vin? Rotocoale de fum
și-n cuibul sângelui stele de var.

Fântâni oprite la mijlocul serii
poartă pe ciuturi semne vechi,
izvoarele curg mai departe,
numai mie îmi lasă sunetul în urechi.

Lumina și-a schimbat culoarea,
noaptele treceau pe lângă vetre de jar
și barda aruncată în stânci
niciodată nu suna în zadar.

Iezer din munte: opaiț și fântână.
Coliba în care m-am născut
pornea din cerul înalt
și se oprea în lut

Mă întorc cu fața la cer; Dumnezeu.
Și de mă întorc cu fața la munte
aud glasul străbunului meu

și-l văd cu sudorile trudei pe frunte.

Din care ulcior am băut?
Mai simt arsura în glezne.
Peste tot erau numai pâcle
și lumina venia din bezne.

II

Coborât pe șesuri largi
Mi s-au părut colinele
vetre din care plecau
toate semnele și luminile.

Mi-am făurit din piatră
o trainică secure –
c-am doborât cu ea
și piatră, și pădure.

Ierbile creșteau o largă singurătate
și numai stelele arătau drumul,
seara aprindea focul
și vremea o prevestea fumul.

Nebănuț, sub pietre, izvorul
lovit a izbucnit afară;
prinsă în căușul palmei apa
s-a făcut rugăciune de seară.

(*Univers Literar*, Anul XLIX,
Nr. 21, 18 mai 1940 p. 2)

Țara

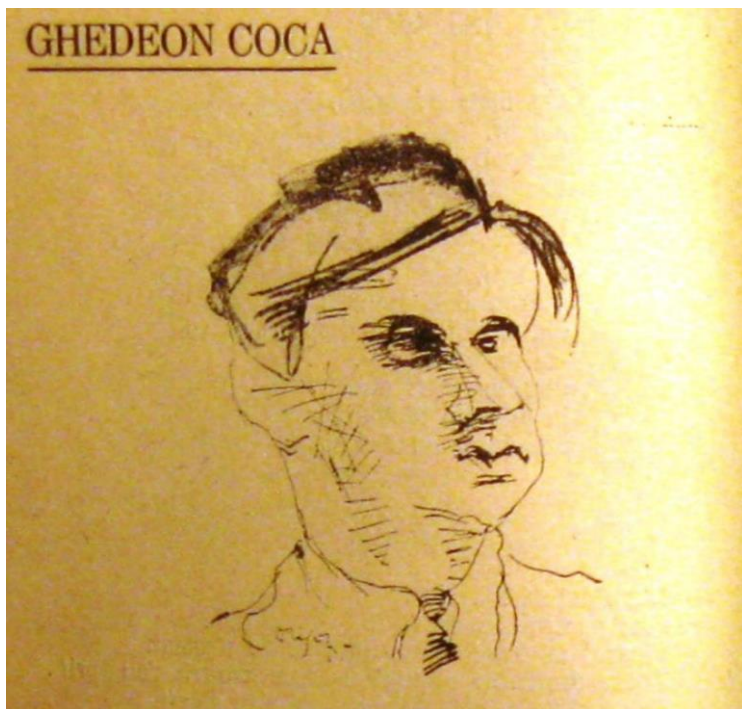
Trimișii să te caute în vânturi s-au pierdut
și nici o veste nouă de tine nu avem;
pe sate-i ziua tristă și noaptea e de lut
și casele sunt albe de var și de blestem.

E moartă Miorița și doina a-ncetat;
nu străjuiesc luceferi pe crestele de munți:
apusul ca un cântec de doruri s-a lăsat
pe ani și generații, pe vise și pe frunți.

Pe Dunărea de lanuri stau grânele necoapte
și palide-n amurguri fecioarele cu seceri;
ai vrea să-ntinzi o mână furtuna să ți-o poarte
pe unde plânge-o țară prin veac fără luceferi.

Și-aștepți plecații încă sub streșina de vânt.
Pe masă stau uitate și carte și peniță;
cu fulgere ți-aș scrie să vii în noul cânt,
dar unde ești plecată nici tu nu știi, domniță.

(Zaharia, E. Ar., *Antologie rădăuțeană*,
Cernăuți 1943, p. 39)

Cuprins

Mărturisitorii: Ghedeon Coca 2

Popas 4

Copilăria 5

Miraj 6

Însemnări pe un caiet	7
Oraș	8
Rămas bun	9
Minoră	11
Liniște pe gând	12
Preumblare nocturnă	13
Rustică	14
Peisaj	15
Confesiuni adolescente (I)	16
Confesiuni adolescente (V)	17
Confesiuni adolescente (IX)	18
Confesiuni adolescente (X)	19
Poem pentru sfârșit adolescent	20
Poeme pentru sfârșit adolescent	21
Călătorie	23
Fregata	24
Poem	27
Poem	28
Poem	29
Alge	30
Poem	31
Poem	32
Poem	33
Păianjenul	34
Steaua	35
Confesiune	36
Poeme pentru Tusea	37
Autumnală	39
Decembre	40
Istorie	41
Țara	43

Gihedeon Coca.

